Европейски парламент
2019-2024

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

2023/2172(DEC)

24.1.2024

СТАНОВИЩЕ

на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

на вниманието на комисията по бюджетен контрол

относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция за гранична и брегова охрана за финансовата 2022 година
(2023/2172(DEC))

Докладчик по становище: Томаш Здеховски

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи приканва водещата комисия по бюджетен контрол да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. приветства факта, че Сметната палата („Палатата“) обяви операциите, свързани с годишните отчети на Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex или Агенцията) за финансовата 2022 година, за законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;

2. припомня предишните си резолюции за освобождаване от отговорност, в които бяха установени слабости в рамката за основните права, прозрачността, защитата на данните и културата на управление, които накараха Парламента да откаже освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията за 2020 г.; приветства сътрудничеството с органа по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета; отбелязва напредъка, постигнат от временното и новото ръководство вследствие на препоръките за осигуряване на непрекъснатост на дейността на Frontex, както и на надзор и отчетност; призовава новото ръководство да продължи да се ангажира за извършването на задълбочена реформа на организационната култура на Агенцията и да докладва периодично на органа по освобождаване от отговорност за постигнатия напредък;

3. подчертава необходимостта от силна, ефективна и добре функционираща Frontex, която да може да подпомага държавите членки при ефективното управление на общите външни граници на Европейския съюз, с цел осигуряване на интегрирано управление на границите, при пълно зачитане на основните права;

4. отбелязва бързата реакция и подкрепа от страна на Frontex, предоставена на държавите членки за справяне с последиците от руското нашествие в Украйна; приветства разполагането на около 500 служители от постоянния корпус по източната граница на Съюза, която се простира от Финландия до Румъния, включително над 350 служители, работещи по границите между ЕС и Украйна; ; признава, че Централното Средиземноморие продължава да бъде основният миграционен маршрут към ЕС; отбелязва, че ЕС и държавите членки трябва да осигуряват достатъчно ресурси и процедури, които да допринасят за спасяването на човешки животи, в съответствие с Конвенцията за издирване и спасяване, и които същевременно да не водят до сваляне на мигранти в опасни пристанища;

5. отбелязва, че през 2022 г. Frontex подкрепи държавите членки чрез разполагане на постоянния корпус в продължение на повече от 617 000 човекодни и използване на морски, въздушни и сухопътни активи в рамките на 111 000 ресурсни дни в 20 операции, включително и в 102 нови оперативни зони; отбелязва също така увеличението на подкрепата, предоставена от Frontex на държавите членки във връзка с ефективното връщане на 24 868 незаконно пристигнали лица; приветства изпращането на служители на Frontex в Република Молдова и тяхната помощ в периода след подписването на споразумението между ЕС и Молдова за сътрудничество в областта на управлението на границите;

6. отбелязва, че Frontex е най-голямата агенция на ЕС, която получи най-значителни увеличения на бюджета си през последните години, в съответствие с нейните нови отговорности; припомня, че през 2023 г. ЕС е предоставил 788 милиона евро, спрямо 704 милиона евро през 2022 г.; припомня, че с новия си мандат през 2019 г. Frontex беше подсилена по отношение на човешките ресурси и техническото оборудване; отбелязва, че с оглед на сложната геополитическа ситуация, подсилена от непровокираната руска агресия в Украйна, значението на Frontex за подкрепа на държавите членки се увеличи значително, и че трябва да продължат да се полагат усилия по отношение на човешките и материалните ресурси; подчертава, че подобно увеличение на отговорността и бюджета на Агенцията трябва да бъде придружено от съответни мерки за гарантиране на отчетността, прозрачността и контрола върху спазването от страна на Агенцията на правото на Съюза;

7. приветства факта, че Frontex е изпълнила 99,4% от своя бюджет за 2022 г., което показва ефикасността и ефективността на въведения вътрешен контрол и значителните подобрения в управлението на бюджета; приветства факта, че са предприети мерки и е постигнат напредък в отговор на някои забележки; отбелязва обаче, че много забележки на Палатата от предходни години все още не са приключени, включително относно високите равнища на пренос и анулиране на бюджетни кредити, както и относно закъсненията при процеса на плащане и анулиране на бюджетни кредити; отбелязва двете забележки относно обществените поръчки, които следва да се разгледат, за да се избегнат случаи на нередности във връзка с изпълнението на договори за възлагане на обществени поръчки, забавянето на плащания на Frontex и липсата на смекчаващи мерки за преодоляване на потенциални конфликти на интереси при набирането на служители; припомня, че пропуските могат да изложат Frontex на рискове за репутацията и на правни рискове;

8. приветства факта, че през последните две години Агенцията е претърпяла значителни управленски промени, включително назначаването на нов заместник-служител по въпросите на основните права, нов председател на управителния съвет, двама нови заместник изпълнителни директори и нов изпълнителен директор; отбелязва изготвянето на планове за действие с националните органи с цел отстраняване на минали и настоящи слабости; освен това приветства мерките, предприети от Frontex за преминаване през процес на преход, за подобряване на управленската култура и за насърчаване на благосъстоянието на персонала; призовава новото ръководство да извърши най-необходимите реформи, по-специално по отношение на основните права, прозрачността и ефективността на вътрешните процедури, както и да подобри отчетността пред Парламента и Съвета в съответствие с приложимата правна рамка;

9. приветства укрепването на службата по въпросите на основните права, създаването на мрежа от звена за контакти по въпросите на основните права с цел развитие на експертен опит относно основните права във всички сфери на дейност, както и плана за действие в областта на основните права; припомня, че от 87-те дейности, предвидени в плана за действие за интегриране на основните права във всички дейности на Агенцията, осем дейности са изцяло изпълнени; 56 дейности са изпълнени или са в процес на изпълнение (прилагат се систематично

и периодично); 17 дейности са частично изпълнени; а изпълнението на две дейности бе забавено;

10. отбелязва назначаването на още 22 външни наблюдатели на основните права в резултат на препоръките за ефективна Агенция за гранична охрана, която да спазва основните права, както и за подобряване на отчетността, редовността и законосъобразността във всички дейности на Frontex; припомня, че всички наблюдатели на основните права следва да се назначават на ниво AD, като това трябва да се осъществява възможно най-бързо чрез съответните процедури; посочва, че въз основа на актуализирания мандат на Агенцията броят на наблюдателите на основните права следва да продължи да нараства; приветства факта, че Службата по въпросите на основните права е реализирала 1 183 дни по местата на развръщане, като е посетила 50 държави, което представлява значително увеличение в сравнение с предходната година;

11. припомня, че Frontex и съответните органи на държавите членки са основният гарант за силни и защитени европейски външни граници, и същевременно те защитават основните права и прилагат международните задължения за закрила; отбелязва, че служителят по въпросите на основните права е заключил в становището си от 1 септември 2022 г., че условията за задействане на член 46 от Регламента за Frontex са изпълнени; отбелязва освен това, че работната група на Агенцията за основните права по член 46 е отправила редица препоръки относно основните права в Гърция, четири от които бяха изцяло изпълнени през октомври 2023 г.; отбелязва, че работната група на Агенцията възнамерява да следи по-нататъшния напредък и че препоръчаните мерки продължават да се прилагат; призовава за приоритетно и пълно изпълнение на всички препоръки, като Frontex продължи да информира Парламента за постигнатия напредък;

12. отбелязва мерките, предприети от Frontex във връзка с прозрачността и контрола, и по-специално факта, че Агенцията е предоставила на Парламента и на Съвета преглед на нейните дейности чрез нов инструмент за докладване, наречен „информационно табло“; насърчава председателите на управителния съвет да продължат да канят наблюдатели от Парламента на своите заседания и да разгледат възможността поканите да важат за всички точки от дневния ред, включително и точките при закрити врата, както и да продължат да предоставят всички придружаващи документи, без изключение и, ако това бъде счетено за необходимо, по поверителен начин;

13. припомня препоръките на Омбудсмана по досие OI/4/2021/MHZ за това, че Frontex следва да гарантира по-проактивен подход към прозрачността, с цел да се осигури по-голяма отчетност за неговите операции и препоръките на Омбудсмана по досие OI/4/2022/PB във връзка с практиките на Агенцията за обработка на исканията за достъп до документи; отбелязва разработването и продължаването на прилагането на всеобхватния план за действие за изпълнение на препоръките от 2020 г. и 2021 г., отправени от Омбудсмана към Frontex и насочени към ефективността и прозрачността на механизма на Frontex за подаване на жалби, ролята и независимостта на служителя на Frontex по въпросите на основните права и изпълнението на задълженията в областта на основните права и отчетността;

14. припомня решението на Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) във връзка с две решения на управителния съвет, в което ЕНОЗД подчертава няколко области, включително засилената обработка и споделянето на лични данни, което би могло да доведе до неспазване на Регламент 2018/1725; отбелязва, че Агенцията е изготвила план за действие, за да изпълни препоръките на ЕНОЗД; приканва Агенцията да продължи да си сътрудничи с ЕНОЗД за решаването на всички нерешени въпроси;

15. отбелязва изготвянето на план за действие за предприемане на последващи действия по въпросите, повдигнати в доклада на Европейската служба за борба с измамите (OLAF), който беше представен пред управителния съвет през януари 2023 г.; призовава Агенцията да разгледа изцяло въпросите, представени в доклада на OLAF, и да продължи да докладва за постигнатия в това отношение напредък; припомня второто разследване на OLAF във връзка с управленските практики на Агенцията, което се провежда едва девет месеца след приключването на първото разследване на OLAF; изисква твърденията за неправомерно поведение да бъдат щателно проверявани и разследвани; призовава Агенцията да гарантира пълно и лоялно сътрудничество с OLAF на всички етапи от разследването и да докладва редовно на Парламента за постигнатия напредък и за резултатите от разследването;

16. изразява загриженост за оставащите текущи съдебни дела и критики относно участието на Агенцията в нарушения на правата на човека, и по-специално отблъскването на лица по външните граници на ЕС, което не е в съответствие със собствените ѝ разпоредби;

17. отбелязва параграфа за обръщане на внимание на Палатата, свързан с неправилното изчисляване на вноските на асоциираните към Шенген държави; изразява загриженост, че споразуменията между ЕС и асоциираните към Шенген държави, които служат като правна основа за изчисляване на техните вноски в бюджета на ЕС, са неясни и позволяват да се правят различни тълкувания, в резултат на което асоциираните към Шенген държави плащат по-малко вноски, изчислявани на около 7%; припомня отговора на Агенцията, че това е утвърдена практика за изчисляване на вноските на асоциираните към Шенген държави, одобрена от управителния съвет и от Комисията; призовава Комисията да разгледа тези споразумения, тъй като не съществува единна автоматична формула за определяне на вноските за бюджета на ЕС и бюджетите на агенциите;

18. освен това отбелязва втория параграф за обръщане на внимание на Палатата, който се отнася до заверяването на отчетите за втора поредна година; отбелязва отговора на Агенцията, че отчетите не са могли да бъдат заверени поради липсваща информация във връзка с информационна система (система за управление на командировките), собственост на Комисията, която предоставя счетоводни данни;

19. призовава Frontex да изпълни приоритетно и напълно всички неизпълнени препоръки, отправени от европейските органи за одит и контрол, и по-специално препоръките на работната група на Европейския парламент за контрол на Frontex, на Европейския омбудсман, на Сметната палата и на работната група на Frontex

относно основните права и правните аспекти на операциите, както и всички необходими мерки, извлечени от доклада на OLAF след провеждане на съответното разследване, и да отстрани всички посочени в доклада проблеми; насърчава Агенцията да увеличи текущите си усилия и да предприеме всички необходими действия за осигуряване на пълно спазване на стандартите на ЕС, особено в областта на бюджетното и финансовото управление, основните права, организационната култура и прозрачността.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	23.1.2024
Резултат от окончателното гласуване	+: 42 –: 12 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИКА ПО СТАНОВИЩЕ

The rapporteur has received input from the following entities or persons in the preparation of the opinion:

Субект и/или лице
European Border and Coast Guard Agency (“FRONTEX”)

The list above is drawn up under the exclusive responsibility of the rapporteur.

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

2	0
ID	Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Damien Carême

Легенда на използваните знаци:
+ : „за“
- : „против“
0 : „въздържал се“